

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

TRẦN ANH VIỆT

**GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG
CỦA CÔNG TÁC BẢO VỆ VÀ PHÁT TRIỂN RỪNG
GIAO CHO CÁC HỘ GIA ĐÌNH QUẢN LÝ, BẢO VỆ
VÀ SỬ DỤNG TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN VĂN BÀN,
TỈNH LÀO CAI**

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

THÁI NGUYÊN, NĂM 2019

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

TRẦN ANH VIỆT

**GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG
CỦA CÔNG TÁC BẢO VỆ VÀ PHÁT TRIỂN RỪNG
GIAO CHO CÁC HỘ GIA ĐÌNH QUẢN LÝ, BẢO VỆ
VÀ SỬ DỤNG TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN VĂN BÀN,
TỈNH LÀO CAI**

Ngành: Phát triển nông thôn

Mã số ngành: 8 62 01 16

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

Người hướng dẫn khoa học: TS. Kiều Thị Thu Hương

THÁI NGUYÊN, NĂM 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan: Luận văn thạc sĩ ***“Giải pháp nâng cao chất lượng của công tác bảo vệ và phát triển rừng giao cho các hộ gia đình quản lý, bảo vệ và sử dụng trên địa bàn huyện Văn Bàn, tỉnh Lào Cai”*** là công trình nghiên cứu thực sự của cá nhân tôi, được thực hiện trên cơ sở nghiên cứu lý thuyết, nghiên cứu khảo sát tình hình thực tiễn và dưới sự hướng dẫn khoa học của TS. Kiều Thị Thu Hương.

Các số liệu và những kết quả trong luận văn là trung thực, các giải pháp đưa ra xuất phát từ thực tiễn và kinh nghiệm, chưa từng được công bố dưới bất cứ hình thức nào trước khi trình, bảo vệ và công nhận.

Một lần nữa tôi xin khẳng định về sự trung thực của lời cam kết trên.

Thái Nguyên, tháng 7 năm 2019

Tác giả luận văn

Trần Anh Việt

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện nghiên cứu đề tài, tôi đã nhận được sự quan tâm giúp đỡ nhiệt tình, sự đóng góp quý báu của nhiều cá nhân và tập thể, đã tạo điều kiện thuận lợi để tôi hoàn thành bản luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn TS. Kiều Thị Thu Hương, Đại học Nông Lâm Thái Nguyên đã trực tiếp hướng dẫn tôi trong suốt thời gian tôi nghiên cứu thực hiện đề tài.

Tôi xin được gửi lời cảm ơn tới Ủy Ban Dân Tộc và các Thầy Cô trong nhóm nghiên cứu đề tài “Đánh giá hiệu quả, tác động của chính sách bảo vệ và phát triển rừng đối với đồng bào dân tộc thiểu số” đã hỗ trợ tôi trong quá trình nghiên cứu và sử dụng 1 số dữ liệu của đề tài.

Tôi xin cảm ơn sự góp ý chân thành của các Thầy, Cô giáo Khoa Phát triển Nông thôn, Phòng quản lý Sau Đại học, Trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên đã tạo điều kiện cho tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Tôi xin chân thành cảm ơn lãnh đạo và tập thể cán bộ Phòng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Hạt kiểm lâm, Ban quản lý khu bảo tồn thiên nhiên Hoàng Liên - Văn Bàn, Phòng Thống kê, phòng Tài nguyên và Môi trường, UBND huyện Văn Bàn đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong thời gian thực hiện luận văn tại địa phương.

Tôi xin cảm ơn tới gia đình, những người thân, đồng nghiệp và bạn bè đã giúp đỡ tôi trong quá trình thực hiện đề tài.

Một lần nữa tôi xin trân trọng cảm ơn !

Tác giả luận văn

Trần Anh Việt

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT.....	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG	vii
DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ, SƠ ĐỒ.....	viii
TRÍCH YẾU LUẬN VĂN.....	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	3
3. Đối tượng nghiên cứu.....	4
4. Phạm vi nghiên cứu	4
5. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	4
Chương 1. CƠ SỞ KHOA HỌC CỦA ĐỀ TÀI.....	5
1.1. Cơ sở lý luận của đề tài	5
1.1.1. Các khái niệm cơ bản.....	5
1.1.2. Đặc điểm của rừng	6
1.1.3. Phân loại rừng.....	7
1.1.4. Vai trò của rừng	9
1.15. Cơ sở pháp lý trong QLBV&PTR	11
1.2. Cơ sở thực tiễn.....	12
1.2.1. Tình hình quản lý và bảo vệ rừng ở Việt Nam.....	12
1.2.2. Một số bài học kinh nghiệm trong công tác bảo vệ và phát triển rừng của các huyện miền núi phía Bắc.....	14
1.3. Tổng quan các công trình nghiên cứu liên quan.....	15
Chương 2. ĐẶC ĐIỂM ĐỊA BÀN VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	18

2.1. Điều kiện tự nhiên	18
2.1.1. Vị trí địa lý	18
2.1.2. Địa hình.....	18
2.1.3. Khí hậu, thủy văn	19
2.1.4. Đất đai	21
2.1.5. Những thuận lợi khó khăn cho việc nâng cao chất lượng công tác bảo vệ và phát triển rừng tại huyện Văn Bàn tỉnh Lào cai.....	22
2.2. Nội dung nghiên cứu.....	23
2.3. Phương pháp nghiên cứu	23
2.3.1. Phương pháp chọn mẫu	23
2.3.2. Thu thập dữ liệu.....	24
2.4. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu.....	25
2.4.1. Chỉ tiêu về bảo vệ rừng	25
2.4.2. Chỉ tiêu về phát triển rừng	25
Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	26
3.1. Thực trạng công tác bảo vệ và phát triển rừng tại huyện Văn Bàn tỉnh Lào Cai.....	26
3.1.1. Tài nguyên rừng	26
3.1.2. Đa dạng sinh học của rừng tại huyện Văn Bàn tỉnh Lào Cai	28
3.2. Thực trạng các hộ gia đình quản lý, bảo vệ và phát triển rừng huyện Văn Bàn tỉnh Lào Cai.....	32
3.2.1. Thực trạng về nguồn nhân lực của các xã điều tra.....	32
3.2.2. Tổ chức lực lượng của hạt kiểm lâm huyện Văn Bàn	32
3.3. Đánh giá kết quả về triển khai công tác quản lý, bảo vệ và phát triển rừng tại huyện Văn Bàn tỉnh Lào Cai.....	34
3.3.1. Về tuyên truyền giáo dục	34
3.3.2. Về công tác phòng cháy, chữa cháy rừng.....	35
3.3.3. Đánh giá công tác tuần tra phát hiện vi phạm pháp luật.....	37
3.4. Thực trạng phát triển rừng tại huyện Văn Bàn, giai đoạn 2016-2018	38

3.4.1. Thực trạng trồng rừng sản xuất	38
3.4.2. Thực trạng chăm sóc rừng trồng phòng hộ thay thế và Đường băng xanh cản lửa năm 3	39
3.5. Vai trò của của các bên liên quan trong công tác bảo vệ và phát triển rừng tại huyện Văn Bàn tỉnh Lào Cai.....	40
3.5.1. Các yếu tố ảnh hưởng đến công tác bảo vệ và phát triển rừng	40
3.5.2 Vai trò của sự quan tâm của các bên liên quan trong công tác bảo vệ và phát triển rừng	42
3.5.3 Phân tích phong tục tập quán và các thể chế công đồng dân cư và trong đời sống sinh hoạt sản xuất trong bảo vệ và phát triển rừng	51
3.6. Đề xuất một số giải pháp nâng cao chất lượng quản lý và bảo vệ rừng tại huyện Văn Bàn tỉnh Lào Cai giai đoạn 2020 - 2025	53
3.6.1. Một số giải pháp chung cho công tác bảo vệ và phát triển rừng tại huyện Văn Bàn, tỉnh Lào Cai	53
3.6.2. Một số giải pháp cụ thể cho công tác bảo vệ và phát triển rừng tại huyện Văn Bàn, tỉnh Lào Cai	57
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	61
TÀI LIỆU THAM KHẢO	64

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

BQL	Ban quản lý
BTTN	Bảo tồn thiên nhiên
BV&PTR	Bảo vệ và phát triển rừng
BVR	Bảo vệ rừng
KBT	Khu bảo tồn
KHKT	Khoa học kỹ thuật
LSNG	Lâm sản ngoài gỗ
PCCCR	Phòng chống chữa cháy rừng
QLBVR	Quản lý bảo vệ rừng
TVVP	Tang vật vi phạm
UBND	Ủy ban nhân dân
XTTS	Xúc tiến tái sinh

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1. Hiện trạng diện tích các loại đất loại rừng năm 2018	27
Bảng 3.2. Diện tích, dân số và mật độ dân số	32
Bảng 3.3. Kết quả công tác quản lý bảo vệ rừng giai đoạn 2016 - 2018.....	35
Bảng 3.4. Kết quả công tác pháp chế trong quản lý bảo vệ rừng	37
giai đoạn 2016 - 2018.....	37
Bảng 3.5. Các yếu tố ảnh hưởng đến công tác bảo vệ và phát triển rừng	41
Bảng 3.6 Phân tích mối quan tâm và vai trò của các bên liên quan	42
Bảng 3.7. Mức độ quan trọng của các bên liên quan đến công tác.....	44
quản lý và phát triển rừng	44
Bảng 3.8: Các hoạt động xâm phạm vào rừng ở vùng đệm Khu bảo tồn thiên nhiên	49
Bảng 3.20. Khung giám sát, đánh giá các hoạt động đồng quản lý rừng	59

DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ, SƠ ĐỒ

Sơ đồ 3.1.	Tổ chức bộ máy Hạt Kiêm lâm huyện Văn bản.....	33
Sơ đồ 3.2.	Vai trò của các đối tác trong quản lý rừng huyện Văn Bàn.....	46
Sơ đồ 3.3.	Đề xuất cơ cấu tổ chức bộ máy hội đồng đồng quản lý rừng ...	55